



Pavel Křížek 1920

1. až 8. července 2017

tedy v době festivalu Šrámkova Sobotka

Vernisáž: sobota 1. 7. 2017 v 15 hodin

Promluví: Ivan Kozel

Vystoupí: Libor Vacek a Jiří Šlupka Svěrák

Místo: Atrium Základní školy v Sobotce



Přátelé Šolcova statku

(Zdělanci)

U Studánky 449/5, Praha 7, 170 00

IČO 270 02 128

č. účtu 2255406001 / 5500

www.zdelanci.cz

Obráz výtvarného UMĚNÍ v dobové KRITICE



1. až 8. července 2017

Základní škola v Sobotce

Obraz výtvarného **UMĚNÍ** v dobové **KRITICE**

Kriticky pohlížet na dílo, dejme tomu výtvarné dílo, v době jeho vzniku je velmi ošemetné. Takový kritik netuší, jak výtvarné dílo prověří kritik neobjektivnější – totiž čas. Mnohá výtvarná díla byla současníky odsouzena, nepochopena, odmítnuta. A dnes, jak rádi bychom se jimi doma kochali...

Představujeme vám výběr převážně grafických listů z průběhu 20. století spolu s dobovou kritikou – ohlasem díla v člancích časopisů nebo katalogů. Z časového hlediska se nám jevila nejzajímavější období 20. a 50. let minulého století. Hlavně je zajímavá disproporce v hodnocení z dnešního pohledu. Málokterý autor vyzdvihoval ve své době je stejně vyzdvihován i dnes a naopak. Je pochopitelné, že vyjádření a pohled kritiků odráží jejich osobnost a podílí se současně i vnější vlivy, politická situace a společenské klima, nicméně mnohé slovní vyjádření u nás dnes vzbuzuje úsměv a překvapení.

Mnozí z výtvarníků názory kritiků a nejrůznějších vykladačů díla přímo odmítali, poukazujíce na skutečnost,

že dílo je určeno pro diváka, nebo v případě ilustrace čtenáře, a není nutný žádný prostředník pro jakékoliv vysvětlování. V takovém případě by divák byl ochuzen o vlastní cestu objevování a nalézání a diskuze nad kritikami by v mnohých případech odvedla pozornost od díla samotného.

Mezi grafiky a ilustrátory připomínáme dva autory, kteří mají vztah k Sobotce (oba zde opakovaně vystavovali), Zdeněk Mézl a Miroslav Houra. Oba měli ke kritice zvláštní vztah. První jmenovaný odmítal kritiku svého díla s poukazem na skutečnost, že výtvarné dílo vytvořil pouze za účelem, aby si ho divák, nebo čtenář v případě ilustrace, prohlížel. Miroslav Houra, který je znám i svou monumentální výzdobou architektury, kdysi jedné sběratelce, která ho evidentně neznala, ale oslovila ho, v ruce držíc jeho barevný linoryt s dotazem, jestli to má nějakou hodnotu, pohotově odpověděl, že nemá – ať si všimne, jak je to hrubě udělané – velké barevné plochy a žádné podrobnosti. Oba občas neušli negativnímu hodnocení, ať už z hlediska přílišné otevřenosti nebo poplatnosti době, a přitom získali za svou tvorbu řadu významných i mezinárodních ocenění.

Pátráním v dobových materiálech jsme objevili zajímavé texty literárního a výtvarného kritika Arnošta Procházky (1869–1925), spoluzakladatele časopisu *Moderní revue*, básníka a spisovatele Jiřího Karáska ze Lvovic (1871–1951), malíře a grafika Františka Koblihy (1877–1962) a knižního grafika a sběratele Miloše Klicmana (1890–1957), ale také kritická vyjádření Eduarda Petišky k ilustracím připraveným k jeho textům, hodnocení Miloše Doležala k textům a grafikám Vladimíra Komárka a podobně.

Výběr exponátů výstavy i úryvků textů je výsledkem řady kompromisů, protože jsme chtěli prezentovat určitý průřez výtvarných děl a výtvarníků s vazbou k oblasti Českého ráje, ale zároveň nás limitovala dostupnost kritických textů. Nicméně sami kriticky zhodnoťte, které z nakonec vystavených textů k vedle položeným výtvarným dílům ještě dnes otvírají nové obzory, zato výtvarné dílo tu stále je a pořád si může najít nového obdivovatele.

Ivan Kozel a Markéta Höfferová

Autory grafik na pozvánce jsou Jan Rambousek, Pravoslav Kotík a Ludovít Fula.